

NORGES HØYESTERETT

Den 22. februar 2013 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Skoghøy, Normann og Bergsjø i

HR-2013-00437-U, (sak nr. 2013/51), sivil sak, anke over kjennelse:

Arcade Drilling AS

(advokat Hanne Skaarberg Holen)

mot

Staten v/Skatt vest

(Regjeringsadvokaten v/advokat Anders F. Wilhelmsen)

avsagt slik

K J E N N E L S E:

- (1) Saken gjelder krav om bevistilgang etter tvisteloven § 26-7 i en underliggende tvist om gyldigheten av ligningen av Arcade Drilling AS for årene 2001 og 2002.
- (2) Arcade Drilling AS krevde under ligningsmyndighetenes behandling av saken innsyn i diverse dokumenter etter ligningsloven 13. juni 1980 nr. 24 § 3-4. Skattekontoret nektet innsyn i "interne dokumenter". Selskapet bragte *gyldigheten av innsynsvedtaket* inn for domstolene, og tvisten er behandlet av Oslo tingrett og Borgarting lagmannsrett. Statens anke over lagmannsrettens dom i innsynssaken ble 13. november 2012 tillatt fremmet for Høyesterett i HR-2012-02156-U (sak nr. 2012/1740). Ankeforhandlingen er berammet til 29. mai 2013. De omtvistede dokumentene i saken er inntatt i et dokumentutdrag benevnt "bind III".
- (3) Arcade Drilling AS har bragt *gyldigheten av ligningsvedtaket* inn for domstolene, og har her krevd fullt innsyn i Skatt vests dokumenter etter tvistelovens bevisregler. Skatt vest nektet å etterkomme provokasjonen. I prosesskriv 9. mars 2012 fremsatte Arcade Drilling AS krav om at tingretten skulle gi pålegg om dokumentfremleggelse. Kravet omfatter de samme dokumentene som er tema i saken om innsyn etter ligningsloven, altså dokumentene i "bind III".

- (4) Oslo tingrett avsa 1. oktober 2012 kjennelse med slik slutning:
- "Staten v/Skatt Vest pålegges innen 8. oktober 2012 å fremlegge dokumenter inntatt i bind III, side 1006-1359, med unntak av dok 14, 92 og 93."**
- (5) Staten v/Skatt vest anket til Borgarting lagmannsrett 8. oktober 2012. Hovedforhandling i den underliggende tvisten ble påbegynt i Oslo tingrett 5. november 2012. Borgarting lagmannsrett avsa 8. november 2012 kjennelse med slik slutning:
- "1. Staten v/Skatt vest pålegges å fremlegge dokumenter inntatt i bind III side 1034-1035, side 1196-1197, side 1200-1204 og side 1341-1346 innen onsdag 14. november 2012.**
- 2. I saksomkostninger for lagmannsretten betaler Arcade Drilling AS til staten v/Skatt vest 12 000 - tolv tusen - kroner innen to uker etter kjennelsens forkynnelse."**
- (6) *Arcade Drilling AS* har anket lagmannsrettens kjennelse til Høyesterett. Anken gjelder lagmannsrettens rettsanvendelse. Selskapet har i det vesentligste anført at det er feil når lagmannsretten utelukkende vurderer bevisverdien opp mot enkelte av anførselene i saken og ikke mot samtlige av sakens tvistetemaer. En generell anførsel om saksbehandlingsfeil kan begrunne innsyn i interne dokumenter uten at det er nødvendig å gjøre nærmere rede for feilens art. Lagmannsrettens vurdering av dokumentenes relevans for anførselen om at selskapet har overholdt sin opplysningsplikt, er ikke i tråd med rettspraksis om bevisvurdering i skattesaker. For lagmannsretten ble det anført at dokumentene kan belyse feil ved saksbehandlingen av EØS-rettslige spørsmål. Lagmannsrettens rettsanvendelse er feil når den finner at dette er et rent rettslig spørsmål.
- (7) Ankende part har bedt om at saken blir overført til avdeling og forent til felles behandling med sak nr. 2012/1740.
- (8) *Arcade Drilling AS* har lagt ned slik påstand:
- "1. Staten v/Skatt vest pålegges å fremlegge dokumenter inntatt i Bind III med unntak av dokumenter uten bevisverdi i skattesaken**
- 2. Arcade Drilling AS tilkjennes saksomkostnader"**
- (9) *Staten v/Skatt vest* har gitt tilsvaret, og har i korte trekk anført at lagmannsretten har lagt til grunn en korrekt forståelse av tvistelovens bevisregler. Ankemotparten har videre motsatt seg overføring til avdeling og felles behandling med sak nr. 2012/1740.
- (10) Staten v/Skatt vest har lagt ned slik påstand:
- "1. Anken forkastes.**
- 2. Staten v/Skatt vest tilkjennes saksomkostnader."**
- (11) Hovedforhandlingen i den underliggende tvisten ble gjennomført i løpet av november 2012. Oslo tingrett skal ennå ikke ha avsagt dom i saken.
- (12) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at anken er en videre anke over lagmannsrettens kjennelse, og at ankeutvalgets kompetanse er begrenset etter tvisteloven § 30-6.
- (13) Lagmannsrettens kjennelse i fremleggelsesspørsmålet ble avsagt etter at hovedforhandling i den underliggende tvisten var påbegynt. Tvisteloven § 29-2 annet og tredje ledd regulerer ankeretten i slike situasjoner og lyder:

- "(2) Avgjørelser om saksbehandlingen kan ikke ankes etter at saken er avgjort.
- (3) I saker som behandles muntlig, inntreer begrensningen i ankeretten etter annet ledd når rettsmøte for sluttbehandling innledes. Begrensningen bortfaller hvis saken blir utsatt. "

- (14) I Rt. 2012 side 416, som gjaldt en tilsvarende problemstilling, opphevet ankeutvalget lagmannsrettens kjennelse og hevet saken. Det vises i avgjørelsen til tvisteloven § 29-2 andre ledd – ikke tredje ledd. Årsaken må være at dom i den underliggende saken allerede var avsagt da lagmannsretten avsa sin kjennelse. Det er ikke tilfellet i vår sak. Ankeutvalget viser også til Schei m.fl., Tvisteloven, bind II side 1274 med videre henvisning blant annet til Rt. 1997 side 1166. Spørsmålet om saken i et slikt tilfelle skal avvises eller heves, er blant annet behandlet i Skoghøy, Tvisteløsning, 2010, side 228-229.
- (15) Vilkåret for å treffe avgjørelse var til stede da lagmannsretten mottok anken, men falt bort da hovedforhandling i den underliggende saken ble påbegynt, jf. tvisteloven § 29-2 tredje ledd. Lagmannsretten skulle ikke realitetsbehandlet anken, men derimot hevet saken.
- (16) Lagmannsrettens kjennelse må etter dette oppheves, og saken heves, jf. tvisteloven § 30-3 jf. § 29-23 tredje ledd første og tredje punktum.
- (17) Siden saken blir hevet fordi den ikke kan avgjøres av domstolene, skal staten, som er den part som kravet om dokumentfremleggelse er fremsatt mot, etter tvisteloven § 20-2 andre ledd anses å ha vunnet saken. Ut fra bakgrunnen for at saken blir hevet, finner imidlertid utvalget at tungtveiende grunner tilsier at sakskostnader for lagmannsretten og Høyesterett ikke bør tilkjennes, jf. tvisteloven § 20-2 tredje ledd.
- (18) Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING :

1. Lagmannsrettens kjennelse oppheves.
2. Saken heves.
3. Sakskostnader for lagmannsretten og Høyesterett tilkjennes ikke.

Kristin Normann
(sign.)

Jens Edvin A. Skoghøy
(sign.)

Per Erik Bergsjø
(sign.)

Riktig utskrift: